

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), תשע"ג-2013

עבודה – בטיחות בעבודה – ארגון הפיקוח

תוכן עניינים

2	Go	פרק א: פרשנות	
2	Go	הגדרות	סעיף 1
3	Go	פרק ב: הוראות כלליות	
3	Go	מטרה	סעיף 2
3	Go	אחריות וחובות המוטלות על המחזיק במקום העבודה	סעיף 3
4	Go	מכין התכנית לניהול הבטיחות וחובותיו	סעיף 4
4	Go	פרק ג: הוראות חובה בתכנית לניהול הבטיחות	
4	Go	הוראות חובה בתכנית בטיחות	סעיף 5
6	Go	פרק ד: הוראות שונות	
6	Go	תחוללה	סעיף 6
6	Go	תכנית ארגון בטיחותי של אתר בניה	סעיף 7
6	Go	פטור	סעיף 8
7	Go	השגה	סעיף 9
7	Go	תחילת	סעיף 10
7	Go	תוספת	

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), תשע"ג-2013*

בתקוף סמכותי לפי סעיפים 8ד ו-43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן – החוק), לאחר התיעצות עם שר הבריאות, מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות, ארגון העובדים המייצג את המספּר הגדול ביותר של עובדים במדינת ישראל וארגון המעבדים הייצג הנוגע בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א: פרשנות

1. בתקנות אלה –

הגדרות

"בטיחות ובריאות תעסוקתית" – בטיחות בתעסוקה, בריאות וגיהות תעסוקתית;

"בנייה" ו"בנייה הנדרסית" – כמשמעותם בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התשל"ל-1970 (להלן – פקודת הבטיחות בעבודה) ובצו הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה הנדרסית), התשכ"ב-1961;

"בקרה סיכונים" (Risk Control) – בחירה והפעלה של אמצעים לביטול סיכונים או להפחיתם;

"גורם סיכון" (Hazard) – מקור, מצב או פעולה שעשוים להזיק ולהביא לפגיעה גופנית או בריאות לkerja או שילב של אלה;

"הערכת סיכונים" (Risk Assessment) – קביעת ערכו הכלומי, האICONטי או רמת השפעתו המזיקה של גורם סיכון, תוך התחשבות בהלימה לאמצעי הבקרה הקיימים וקבעה האם הסיכון הוא קביל;

"ועדת בטיחות" – כמשמעותה בפרק השני לחוק;

"זיהוי גורמי סיכון" (Hazard Identification) – חיזוי, איתור ותיעוד גורמי סיכון הקיימים בתחום העבודה ובסביבת העבודה;

"מארע מסוכן" – תאונה עבודה, תקרית בטיחות, או מחלת מקצוע;

"מגיש מאומן" – כהגדרתו בתקנות הבטיחות בעבודה (עוזרת ראשונה במקומות העבודה), התשמ"ח-1988;

"מחזיק במקום העבודה" – כל אחד מהלאה:

(1) בעל המפעל או תופש המפעל כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה;

(2) המנהל בפועל במקום העבודה;

"מחלת מקצוע" – מחלה הפגעתה בעובד או בבריאותו, הנגרמת עקב לעבודתו או עיסוקו, כתוצאה מחשיפה מתמשכת ומשמעותית לגורם סיכון, שהוכר קשור סיבתי בין החשיפה אליו למחלה, לפי פקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945 (להלן – פקודת תאונות ומחלות משלח יד);

"מומונה על הבטיחות" – כהגדרתו בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממוניהם על הבטיחות), התשנ"ו-1996 (להלן – תקנות הממוניים);

"מומונה בטיחות קרינה" – כהגדרתו בתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג-1992;

"מומונה על בטיחות ליזור" – כהגדרתו בתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינה ליזור), התשס"ה-2005;

"מפגע" (Obstacle) – מצב לא תקין או מכשול הצפוי לגרום לפגיעה בבריאותו של אדם;

"מפקח עבודה ראשי" – כמשמעותו בחוק;

"מצב חירום" – מצב שנשקפת בו סכנה לאדם עקב תקרית או תאונה;

* פורסמו [ק"ת תשע"ג מס 7225](#) מיום 18.2.2013 עמ 788.

ת"ט [ק"ת תשע"ג מס 7245](#) מיום 6.5.2013 עמ 1130.

"מקום עבודה" – כל אחד מהלך:

- (1) מפעל כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה שמשועדים בו 50 עובדים לפחות;
- (2) מקום שבו מתבצעת בנייה או בנייה הנדרשת על ידי מבצע המעסק באתר בנייה, עצמו או באמצעות קבוצי בנייה, 50 עובדים לפחות, בו זמני;
- (3) מקום הנמנה עם תחומי העבודה או המקומות המפורטים בתוספת שמשועדים בו 50 עובדים לפחות;
- (4) מפעל או מקום, לרבות אלה המנויים בפסקות (1) עד (3), שמספר העובדים בו קטן מהמצוין בפסקאות האמורות, שספקח עבודה אזרחי הורה לו בכתב להציג התכנית לניהול הבטיחות עקב סיכוןים שלדעת המפקח קיימים בו ושופרתו בהוראה;

"ניהול סיכונים" (Risk Management) – תהליכי ורבי-שלבי מובנה ושיטתי לזיהוי, להערכת ולבקרה סיכונים, במטרה לבטלם או לצמצם לכדי סיכונים קבילים;

"涅יטור סביבתי תעסוקתי" (Environmental Occupational Monitoring) – מדידת רמות חשיפה לגורמי סיכון בסביבת העבודה, הערכת רמות החשיפה ומעקב אחריהן;

"ניתוח סיכונים" (Risk Analysis) – מצוין תרחישים מאירוע מסוון אפשרי, לאחר זיהוי נוכחותם של גורמי סיכון; הערכה של הסבירות להתרחשותו עקב קיומם של גורמי הסיכון; הערכה של תוצאות המאורע המשוכן, אם יתרחש; והישוב משוקל של רמת הסיכון הנוצרת מן ההערכות הקודמות;

"סיכון" (Safety Risk) – שילוב של ההסתברות להתרחשויות מאירוע מסוון או לחשיפה לגורם גורמי סיכון, ושל חומרת הפגיעה הגופנית או של הבריאות הלקויה שעלול המאורע או החשיפה לגרום;

"סיכון קביל" (Acceptable Risk) – סיכון שהוקtan עד לרמה שהוגדרה כקבילה בידי המחזיק במקום העבודה, בהתחשב בחובותיו לפיקוד ובמדיניות הבטיחות של המקום העבודה;

"סקר מקדים" – כהגדתו בתכנית הבטיחות בעבודה (涅יטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מסוימים), התשע"א-2011 (להלן – תקנות הניטור);

"תאונה" (Accident) – אירוע חד-פעמי, שבו משתמש הפוטנציאלי של גורם סיכון או של מפגע ונגורם נזק לבריאות;

"תאונה עבודה" (Work Accident) – תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ולעובד עצמאי – עקב עיסוקו במשלוח ידו;

"תכנית שיטית פרואקטיבית" – תכנית יישומית להגשת היעדים, המאפשרת בנקודת יוזמה ותכנון מראש;

"תכנית שנתית" – תכנית המעודכנת מדי שנה ובה פירוט של פעולות לביצוע, לרבות ציון האחראים לביצועה של כל פעולה כאמור ומהמועד להשלמת ביצועה;

"תקנית בטיחות" (Safety Incident) – אירוע שבו משתמש הפוטנציאלי של גורם סיכון או של מפגע ללא פגיעה באדם, לרבות מקרה ממשועדו בפקודת תאונות ומחלות משלח יד.

פרק ב: הוראות כלליות

2. מטרת התקנות אלה לקבוע את קיומה של תכנית שיטית פרואקטיבית לניהול הבטיחות במקום העבודה (להלן – תכנית), כדי למנווע תאונות העבודה ומחלוות מקרים, לצמצם את הסיכונים ולמלא אחר דרישות החקיקה בנושא בטיחות ובריאות תעסוקתית.

3. (א) האחריות למילוי אחר הוראות התקנות אלה תחול על המחזיק במקום העבודה; המחזיק במקום העבודה יפעיל להבטיח יישומה של התכנית וינקוט אמצעים מתאימים כדי להבטיח שככל עובד שמיינה ימלא אחר הוראות אלה.

(ב) המחזיק במקום העבודה יקיים מדי שנה את כל אלה:

(1) יודא הכנת התכנית ועדכונה בכל נושא חדש או נושא הדורש עדכון, בהתאם לתקנות אלה;

(2) יאפשר למcin התכנית גישה מלאה לכל מידע ולכל מקום הנדרש לצורך הכנה וכן יdag לשיתוף פעולה של כל בעלי התפקידים במקום העבודה;

ת"ט תשע"ג-2013

מטרה
אחריות וחובות המומטלות על המחזיק
במקום העבודה

- (3) יפקח על תהליכי ניהול הסיכונים כאמור בתקנה 5(4) ויודא כי הופקו והוטמעו ללחים מהתהליכי ניהול העבודה;
- (4) יאשר את התקנית בחתימתו, לאחר שהתייעץ עם ועדת הבטיחות;
- (5) יחליט לגבי הקצאת המשאים הדורשים ליישומה של התקנית, ויפרסם את החלטתו;
- (6) יבקר ויאמוד את מידת יישומה של התקנית ויתעד בכתב את מצאו ואת החלטותיו;
- (7) יחזק עותק מהתקנית העדכנית במקום שיש לעובדים גישה חופשית אליו, ויאפשר לכל עובד במקום העבודה המונעין בכך, לעיין בתוכנית בכל עת.

4. (א) תוכנית תוכן על ידי אחד מלאה בלבד:

מכין התקנית לניהול הבטיחות וחובותיו

- (1) בעל אישור כשירות תקף לפי תקנה 3 לתקנות המומנים, ובכלל זה ממונה על הבטיחות במקום העבודה, שעבר במסגרת שמותני ימי ההשתלמות הנדרשים בתקנה 3(ב) לאוthon תקנות, השתלמות בניהול סיכונים, לפי תקנית שאישר מפקח העבודה הראשי, באמצעות מוסד, לרבות המוסד לביטוחות ולגיהות, שמפקח העבודה הראשי אישר לו לקיים השתלמות כאמור;
- (2) מי שהוכיה להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, אף שאין מתקיימות בו הוראות פסקה (1), שהוא בעל כישורים שווים ערך לכישורים הנדרשים בה, עבר בהצלחה השתלמות בניהול סיכונים כאמור בפסקה (1) או השתלמות שווה ערך אחרת שאישר מפקח העבודה הראשי בלבד שניסיונו המוצעី בתחום הבטיחות הוא של 3 שנים לפחות.

(ב) במקום שבו מועסק ממונה על הבטיחות והוא אינו מכין התקנית, תוכן התקנית בתיאום עמו והוא אישר בחתימתו על גבי התקנית כי קרא אותה והוא מודע לתוכנית.

ג) מכין התקנית לניהול הבטיחות –

- (1) יבסס את התקנית על תהליכי ניהול הסיכונים כאמור בתקנה 5(4)(א) ו-(ב);
- (2) ישקלל בתוכנית נתוניים המצביעים מהפעולות המפורטות בתקנה 5(4)(ג) ו-(ד).

פרק ג: הוראות חובה בתוכנית לניהול הבטיחות

5. תוכנית לניהול הבטיחות תכלול פרקים בעניינים המנוים בתקנה זו, לפי אופי מקום העבודה והפעולות המתנהלת בו:

הוראות חובה בתוכנית בטיחות

- (1) פרק תיאור מקום העבודה שבו יפורטו נושאים אלה:
(א) יעוז מקום העבודה;
(ב) תיאור מאפייני הפעולות העיקריים;
(ג) היקף המועסקים ועיסוקיהם;
(ד) מיקוםם ופריסתם הגאוגרפית של מיתקני מקום העבודה והפעולות העיקריות המתחבצות בהם;
- (2) פרק פירוט מדיניות הבטיחות והבריאות התעסוקתית של מקום העבודה, כולל לעניין יעדים, מדדים, סדרי עדיפויות, תקנים והנחיות; מדיניות הבטיחות הכלול גם את הגדרת רמת הסיכון הקביל במקום העבודה;
- (3) פרק תיאור מערכ הבטיחות והבריאות התעסוקתית שבו יפורטו נושאים אלה:
(א) המבנה הארגוני של מערכ הבטיחות ואופן שיילבו במערכות הארגוני של מקום העבודה;
(ב) שמות בעלי התפקידים בתחום הבטיחות, לפי הנדרש בחוק ובפקודת הבטיחות בעבודה, ובכלל זה ממונה על הבטיחות, ממונה בטיחות קרינה, ממונה על בטיחות ליזר, מגיש מאומן, נאמן בטיחות כהגדרכו בסעיף 9 לחוק וחברי ועדת בטיחות;
(ג) השירותים הרפואיים המוסמכים המספקים שירותי בריאות תעסוקתית למקום העבודה;
(ד) מערכ הטיפול והתגובה לאירוע בטיחות ולמצבי חירום במקום העבודה;

(4) פרק ניהול סיכונים במקום העבודה שבו יפורטו נושאים אלה:

(א) ניתוח סיכונים מזערי שיכלול את השלבים האלה:

(1) זיהוי גורמי סיכון;

(2) הערכת סיכונים;

(3) ניתוח שיטות ואמצעים לבקרה סיכונים;

(4) קבלת החלטות ובחירה הדורך לבקרה סיכונים;

(5) יישום השיטות והאמצעים שנבחרו לבקרה סיכונים;

(ב) לכל סיכון המפורט בפסקת משנה (א) ייקבעו אלה:

(1) בעל תפקיד במקום העבודה המוסמך לאשר את רמת הסיכון הקביל;

(2) בעל תפקיד במקום העבודה האחראי ליישום האמצעים לבקרה הסיכון;

(3) לוחות זמנים ומועד סיום ליישום האמצעים לבקרה הסיכון;

(4) אופן המעקב אחריו הפחחתת הסיכון;

(ג) נהלים לכל אחד מהלאה:

(1) איתור מפגעים בטיחות במקום העבודה ותכנית שנתית לסילוק או למניעת של מפגעים כאמור;

(2) אישור ובקרה הנטמתם של גורמי סיכון חדשים למקום העבודה ושילובם בתהליכי המפורט בפסקת משנה (א);

(ד) תכנית שנתית לכל אחד מהלאה:

(1) ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות כנדרש בתקנות הניטור לרבות ביצוע סקר מקדים;

(2) ביצוע סקרי סיכונים יהודים למקום עבודה נובע מאפייניו;

(3) עירכת ביקורות פנים-ארגוניות ומבדרים לפיקוח על מילוי הוראות הבטיחות;

(4) ביצוע פעולות מתונות ומנועות, לרבות עדכון נהלים והוראות בטיחות, והפקת לקחים מתחילה ניהול הסיכונים או כתוצאה מהתרחשותן של תאונות עבודה, מחלות מקצועי, או תקריות בטיחות;

(5) פרק הדרוכות בטיחות ובריאות תעסוקתית שבו יפורטו נושאים אלה:

(א) נוהל לביצוע הדרוכות בטיחות ובריאות תעסוקתית לכל אחד מהלאה:

(1) לעובדים חדשים;

(2) לאנשים המועסקים במקום העבודה, שבינם לבין המחזיק לא מתקיימים יחסי עובד ומעביר, לרבות עובדי קבלן;

(ב) תכניות שנתיות להדרוכות עובדים לרבות לגורמים המפורטים בפסקת משנה (א) בנושאים אלה:

(1) העברת מידע והדרכה בדבר הסיכונים עליהם עלולים להיחשף העובדים בעבודתם, לפי תקנות 2 ו-3 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרך עובדים), התשנ"ט-1999;

(2) שמירת קשריהם של בעלי תפקידים המנויים בפסקה (3)(ב);

(3) תרגול בעלי התפקידים והעובדים, בהתרומות עם מציג חירום האופייניים לסיכונים במקום העבודה;

(4) הגברת המודעות לבטיחות וגיהות במקום העבודה לרבות פעולות הסברה ופרסום;

(6) פרק בדיקות תקופתיות לציוד ולהורמים שבו יפורטו נושאים אלה:

(א) רשימת פרטיים החיבים בבדיקות בטיחות תקופתיות לרבות מכשירים, מכונות, מיתקנים ותשתיות; הצד כל פרטי הבדיקות הדרושות, מועדין ודרכי מעקב

- אחר ביצוע בדיקות אלה;
- (ב) רשימת גורמים כימיים, ביולוגיים ופיזיקליים הקיימים במקום העבודה שלגביהם נדרש אחד מהלא:
- (1) גילוין בטיחות לפי תקנות הבטיחות בעבודה (גילוין בטיחות, סיווג, אריזה, תיווי וסימון של אריזות, התשנ"ח-1998);
- (2) ביצוע ניטור סביבתי תעסוקתי לפי תקנות הניטור;
- (ג) תכנית שנתית לביקורת קיומם, כשרותם ותקינותם של אמצעי הבטיחות במקום העבודה, לרבות אמצעי גילוי, התראעה, כריזה, תאורת חירום, כיבוי אש, בטיחות החסל, בטיחות כימית, בטיחות קרינה, ציוד מגן אישי, שלטי בטיחות, ואמצעים המשמשים את צוותי החירום;
- (7) פרק ביצוע בדיקות רפואיות תעסוקתיות, בהתאם לחובה הקבועה בחיקוק הרלוונטי לעניין עובדים לפי הסיכוןם בעבודתם, שבו יפורטו נושאים אלה:
- (א) רשימת העובדים החיים בבדיקות רפואיות תעסוקתיות תקופתיות; לצד כל שם עובד יפורטו התקנות שעל פיהן נדרשות הבדיקות, מועדיהן ודרכי מעקב אחר ביצוען;
- (ב) רשימת המיתקנים או העיסוקים המחייבים בדיקת התאמת העובדים לעבודה בהם; לצד כל מיתכן או עיסוק יפורטו הבדיקות הדרשות, מועדיהן ודרכי מעקב אחר ביצוע בדיקות אלה;
- (ג) רשימת העובדים שלגביהם קיימות המלצות או חובות להיסונים או לטיפול מניעתי אחר, כנובע מסיכונים מיוחדים שאיליהם הם עלולים להיחס בעבודתם; לצד כל שם עובד יפורטו הפעולות הדרשות, מועדיהן ודרכי מעקב אחר ביצוען;
- (8) פרק מתן וחידוש של היתרים, אישורים, רישיונות, הסמכות, מינויים ושמירת כשריות, הנוגעים לבטיחות העובדים, שבו יפורטו נושאים אלה:
- (א) תכנית שנתית לקביעת וחידוש של היתרים או האישורים הנדרשים למקום העבודה לפי כל דין;
- (ב) רשימת בעלי התקדים המנויים בפסקה (3)(ב) שלגביהם נדרשים לפי כל דין קביעת רישיון, הסמכה או מינוי או שמירת כשרות או חידושים; לצד כל שם תקין יפורטו מועד החידוש או מועד קיום התנאים לשמרות הנסיבות ודרכי מעקב אחר פעולות אלה;
- (ג) רשימת העובדים שקבע המחזיק במקום העבודה שלהם נדרשים, משיקולי בטיחות, קביעת הרשה, מינוי או כשרות, שמירתם או חידושים; לצד כל שם עובד יפורטו מועד החידוש או מועד קיום התנאים לשמרות הנסיבות ודרכי מעקב אחר פעולות אלה;
- (9) פרק פעולות ומשימות נוספות לקידום הבטיחות במקום העבודה, שבו יפורטו פעולות נוספות פועלות למציאה ועדת הבטיחות או הממונה על הבטיחות ובלבך שהחזיק במקום העבודה אישר אותן;
- (10) פרק רשימת הוראות ונווהלי הבטיחות והבריאות התעסוקתית לרבות נוהלי היערכות ותגובה למצבי חירום, בציון מועד עדכון האחרון.

פרק ד: הוראות שונות

6. **תקנות אלה יחולו על מקום עבודה.**
7. **במקום שבו חלות תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), התשנ"ח-1988 (להלן – תקנות עבודות בנייה), ומפקח העבודה דרש הכנת תכנית ארגון בטיחותי של האתר – יראו תכנית בטיחות שהוכנה לאתר לפי התקנות אלה כעמידה בדרישות תקנה 166 לתקנות עבודות בנייה.**
8. (א) **מחזיק במקום עבודה הסביר כי אין הסיכונים במקום העבודה מצדיקים הכנת תכנית לנווהלי הבטיחות, רשאי לפנקה העבודה האזרחי, בבקשתה מנמקת בכתב, לפטור אותו מהחובה להכין תכנית לניהול הבטיחות.**
- (ב) **מפקח העבודה האזרחי רשאי לפטור מחזיק במקום עבודה שחלה עליו חובת הכנת**

תקנית לניהול הבטיחות לפי תקנות אלה, מילוי החובה, כולה או חלקה, אם שוכנע כי רמת הסיכוןים במקום העבודה מצדיקה זאת.

(ג) מפקח העבודה האזרחי יודיע למחיק במקום העבודה על החלטתו ויפרט את נימוקיו בכתב.

9. (א) החליט מפקח עבודה אזרחי להוורות על הכנת תקנית לניהול הבטיחות לפי פסקה (4) להגדירה "מקום עבודה" או החליט שלא לפטור את המחזיק מהכנת תקנית לניהול הבטיחות כמפורט בתקנה 8, רשאי המחזיק להשיג על החלטה לפני מפקח העבודה הראשי, תוך 30 ימים מיום שנמסרה לו הודעה על ההחלטה.

(ב) מפקח העבודה הראשי ייתן למשג' הזדמנות לטעון את טענותיו בכתב לפני החלטתו.

(ג) החלטת מפקח העבודה הראשי בהשגה תהיה מנומקת ובכתב.

10. תחילתן של תקנות אלה שמונה עשר חודשים מיום פרסום.

השגה

תחילה

תוספת

(תקנה 1 – ההגדירה "מקום עבודה")

תחומי עבודה או מקומות עבודה

- .1 בתים חולים, מוסדות רפואיים או סיעודיים;
- .2 מוסדות להשכלה גבוהה, מכללות טכנולוגיות;
- .3 מוסדות מחקר;
- .4 בתים מלון;
- .5 בתים מסחר לרבות קניונים;
- .6 נמלי תעופה, חברות תעופה;
- .7 רשותות מקומיות;
- .8 תאגידים לממן שירותים תברואה ומים לרשותות המקומיות;
- .9 תאגידים להתיישבות שיתופית;
- .10 חקלאות כמפורט להלן:

(1) עבודה בכל אחד מלאה: גידולי שדה, גידולי גן, מטעים, בתים צמיחה, משתלות, גני נוי וגנים ציבוריים;

(2) גידול בעלי חיים, לרבות גידול דגים, גידול עופות, הדגרת ביצים, גידול מיקנה וגידול דבוריים;

(3) ייעור והפקת עץ מיערות;

(4) הכשרה קרקע למטרות חקלאות המנווית בפסקאות (1) עד (3).

שלום שמחון
שר התעשייה המסחר והתעסוקה

ה בחשוון התשע"ג (21 באוקטובר 2012)

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמי פסיקה, חוקה ועוד באתר נבו - הקש כאן

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש [כאן](#)

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש [כאן](#)